

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quoquis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. IV. Imago Christi nascituri Ionas Propheta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

erat natus, qui sentiret occasum datus, qui nesciret exordium. A natu, qui & matre esset junior, datus, quo nec Pater esset antiquior. Natus qui moretetur, datus, ex quo nasceretur. Atque sic qui erat, datus est; qui non erat, natus est. Illic dominatur, hic humiliatur; sibi regnat, & mihi militat.

Item c. 52. Sed Isaías, quem dixi, de eodem Domini IESV natali vaticinatus, Paravit Dominus, inquit, brachium sanctum suum, & videbant omnes fines terra salutare Dei nostri. Adjungit. Propter hoc sciet populus meus nomen meum in die illa, quia ego ipse qui loquebar, ecce adsum. Adsum facile adeundus ab omnibus, adsum linteolis involutus, adsum inter pecudes in gramineo toro reperiendus. Ecce aurea nunc tempora. Lupus & agnus pa-

v. 25. scerunt simul, & leo & bos coquendae paleae.

Aggai c. 2. Isaías accedit Aggeus & Baruch Prophetæ. Ag- gaeus, Adhuc, inquit, unum modicum est, & ego commovebo terram hanc di- ceter Ag- genus, elapsi Et veniet desideratus curitus gentibus. T Baruch autem di- fuerant an- vinum hunc in antem velut digito monstrans, Hic est, ni ab orbis ait, Deus noster, & non estimabitur alius adversus eum. Post genesis 3434 hac in terris visus est, & cum bominibus conversatus est, T Baruch.

** Bernardus hoc atque dictum (visus est in terris) suauiter expendens: Ut invisiibilis, inquit, videretur a nobis;*

& 38. ut immortalis mormetur pro nobis, Verbum caro factum est, &

Bern. ser. habitavit in nobis. Habitavit hoc Verbum in nobis adumbra-

2. de Gen. Dom. mihi tum carne, quam pro nobis assumptum ex nobis: Verbum in car-

pag. 190. ne Sol in nube, mel in cerâ, lumen in testa, cereus in lucernâ,

suffinit in assumptâ carne incommoda nostra, & hoc totum

non propter se, sed propter nos; ut redderet nos incolumes

de infirmis, cohæredes de extrageis, liberos de servis.

Mosæ à colloquio Dei digre- diens fa- cię suam velo con- texti,

*Exod. c. 34. * Bernardus hoc atque dictum (visus est in terris) suauiter expendens: Ut invisiibilis, inquit, videretur a nobis;*

& 38. ut immortalis mormetur pro nobis, Verbum caro factum est, &

Bern. ser. habitavit in nobis. Habitavit hoc Verbum in nobis adumbra-

2. de Gen. Dom. mihi tum carne, quam pro nobis assumptum ex nobis: Verbum in car-

pag. 190. ne Sol in nube, mel in cerâ, lumen in testa, cereus in lucernâ,

suffinit in assumptâ carne incommoda nostra, & hoc totum

non propter se, sed propter nos; ut redderet nos incolumes

de infirmis, cohæredes de extrageis, liberos de servis.

Sic Deus in stabulo faciem Dei velatam carnis velo,

quod eo factum, ut in terra cum hominibus amanu-

fimè posset colloqui & agere. Hic ille est verè, Iobô

teſte. Qui precipit ſoli, & non oritur, & ſtelle claudit quaſi

ſub ſignaculo. Qui in manibus abſcondit lucem, & precipit

ei ut rufus adveniat.

Ad nascitum Christum ingens ab ore dedito

desiderium agebat homines sanctos, dum desideratus

& promiſus adveniret ipse. Clamor omnium piorum

omnibus retrò ſeculū fuit: Rorate celi desuper, & nu-

bes pluant iustum, aperiat terra, & germinet Salvatorem,

& iuſtitia oriatur ſimil. Dulcissimi roris iſtius ſilla ad

Abrahamum etiam pervenit. Quod Christus aſſerens,

Abraham, inquit, pater veſter exiliavit, ut videret diem

meum, & vidit, & gavisus est. Rorare tunc cooperat caelum

per promiſiones, fed nondum pluere, quia pro-

miiſiones nondum impletæ. Vnde ob nimiam, ut vi-

debat, tantū boni dilationem perpetuus pæne cla-

mor in celum ferabatur: Obſero, Domine, mitte quem

miſſurus es.

Illiud de Salomonē dictum, Christo congruit: Om-

nes reges terrarum desiderabant videre faciem Salomonis, ut

adirent ſapienſiam, quam dederat Deus in corde ejus.

Verè desiderium & expectatio gentium Christus. Nam

etiam gentes idololatria illum nec noſſent nec deſide-

rarent, ipſe tamen in ſe ſummè fuerat, etsi deſide-

rabilis. Hinc omnes ipſius adventu quam maximè

egebant, ut terra hians & arida, eget rora ac pluviā.

Salomonis parens rex David, cum Philisthæos

bello petret, & in caſtris ob exercitationem bellicam

vehementer admodum ſitret, exclamavit: O ſi quis

mihi ſubministraret frigidam è fonte, qui eſt ad por-

tas Bethlehem! Regiam vocem tres strenui milites

A excepérunt, qui periculis contemptis attulerunt eti- quam. Sed David libans eam Domino, effudit, do- multique ſitum illuſtri ſuam victoriā, prius ſeipſum quām Philisthæos triumphans. Fons cœleſtibus aquis ſcaturiens, fecunda Virgo, Dei Mater eſt; Aqua viva ex fonte Christus Dominus. Sed Iudei hanc aquam effuderunt, quod Christus ipſe queritur. Sicut aqua effusa ſum, & diſpersa ſunt omnia offa mea. Hanc aquam ſubministrabunt tres robustiſimi, ſeu triplex patiendi ardor, pro Christo, pro aliorum bono, pro cœleſti præmio.

§. III. Aliae Nascientia Chriſti figure.

A Vdax hominum genus moliebatur olim turris nubibus certante educere; atque ut ea ſtruc- tra tanto felicius ſurgeret, ſele invicem hortati, Venite, inquietabant, faciamus nobis civitatem, & turrim, cuius culmen pertinet ad celum, & celebremus nomen noſtrum, antequam diu in universa terribus. Tunc Deus velut coniunctato cum Angelis confilio, Venite, inquit, de- ſcendamus & confundamus ibi lingua eorum. Hanc turrim ædificare, eft contra Deum ſe erigere, ac ſuperbire. Iſtius turris Lucifer propria locavit lapidem, & turris altitudinem definivit, cum diceret: Simili ero Altissimo. Ifa. c. 14. Infelix architectus hoc ædificium nec ipſe finiit, nec illus finit post ipsum. Dei Filius, ut aëreas has fabri- cas impedit & ſternet, ē celo in terram defendit, linguis hominum confufuris. Ut ſtatutum itaque lo- quendi morem immutavit. Iam dicitur paupertatis voluntaria paupertas & penuria, dicitur paupertas conſitutio- nem; Mors ſomni, ſomnus mortis, afflictio conſo- latio- nis, carcer libertatis, humanitas ſumma digni- tatis, mundi ſapienſia grandis ſtultitia, ignominia pro Christo tolerata vere gloria nomen acquisivit. Feliciſime confusa ſunt haec idiomata, proxima eſt ſuper- turris ruina.

Fatal nocte illa, quā terrificus Angelus Egyptum funeribus implendam ſibi ſumpferat, omne primogeni- tū tam in terra hominē ſumā pecudes jugulavit, & immensū utrinque ſtrage. Verbum aeternum, quod in terra attingebat, cum Egyptum no- & ſum. Et omnes ingredereſtur nascendo, omne Egyptum mundi: Egyptus primogenitū peremit. In primogeniti a mundo mihi po- cefetur Plutus, Voluptas, Honos: diaboli primores magi- liberi, Peccatum & Mors. Felix Israëlis populus, fe- periles Christi amatores, quorum bono tot Egypti vi- tium ſternuntur. Iam Peccatum & Mortem vincere, Jam Voluptatem, Plutum, Honorem triumphare, non eſt difficile volenti.

Rex Nabuchodonosor in quiete vidit grandem statuam ē metallis variis conflatam. Hanc lapillus est 31.0 ſum. monte ſine manibus praefixis, ſecundum ſtictiles ter- reolique pedes tetigit, & totam contrivit. Dominus IESVS ē Virgine natus, primum fecit impetum in superbam mundi statuam, & quod antea pretiosum ſummo- erat, opes, potentiam, honorem, gloriam, voluptates, ma- ſolo æquavit. Ab eo tempore ſunt qui opes ſpernant, honores & voluptates aversentur, malintque cum glori- in Christo paupere ac contempto, contempi eſt ac laetus pauperes, quam inter ſidera collocari. Turris Babel ſolo ſum fabrica jacet turbata, Dei Filius descendit in terram, hominum lingua ſunt confusa, Virginitas ad id tem- poris ignota, honoratur; paupertas ſemper exofa, in prelio eſt.

§. IV. Imago Chriſti Nascituri, Ionas Prophetæ.

P Racepert Deus Ionæ, Ninivē contendet, & Ionas in proprioſum marie pro- ponitentiam in ea proclamaret. At Ionas, ut Dō- miſi jussa declinaret, mari ſe commiſit, ut in Thar- pus trahimiceret. Dum navigat, ingens oritur tempeſta, & excandescit mare feruet atque exasperat. Hic Ionas

ultra

Christus in orbite pellatam ierarit. *Venit tollite me, inquit, & mittite in mare, & cessabit mare.* *a vobis. Sævam in hoc coortam tempestatem sedavit Christus verus Ionas, qui se fæcebat in celo in hos laborum & dolorum fluctus sponte precipitem abiecit. Aut, quemadmodum loquitur beatus Maximus, Christum in has mundi procellas uterum maternus effudit.*

Precipitum in oceatum Ionas, ab amanti ceto haustrum est, in tridui vivum, sed minimè digerendum pabulum. Postquam è vetrica etiæ denudò in auras emerit. Ninive contendit, & poenitentiam promulgavit. Christus vix utero Virginis egressus, clamavit & poenitentiam indixit orbi. tam clamat exemplo, ait Bernhardus, quod postea predicatorius est verbo. Clamat stabulum paenitentiam; clamat presepe, clamant lacrymae, clamant pani. Revera quidquid in Christo infante divinissimo cernimus, aut audiimus, silens clamor est, & potens ad paenitentiam exhortatio. Vt rautem egressus est Ionas Christus è civitate illâ grandi, ita Christus è celo Ionas cernitur & ad Orientem civitatis sedet; Christus sui natalis locum Bethlehem oppidum ad Orientem situm elegit. Ionas extemporalē opacantem sylvulam & umbraculum sibi texit ex hæderâ, & subter illud in umbra confedit. Christus sibi metuere carne humanâ fecit umbraculum, & sub eo in hac vita nocte & mortis umbra latuit. Sed sicut Deus preparavit Iona hederam, & hederæ vermem, qui lætissimam illam textilem umbram omnem depasceretur; Ita cælestis Pater, Filio in natali nocte misit cantantes Angelos, gratulantes pastores, adorantes reges; stellam denique natu regis nuncia fulgere jussit in celo; sed misit etiam vermiculosum Herodem, qui antecedens omne gaudium immani cæde dissipavit. Hæ rerum humanarum vices sunt, lœta omnia tristibus permixta, amaris dulcia, mel & fel ubique conunctissima. Quod circa Christi ortum luculentiter est videre. Observavit Ioseph sponsam gravidam; en moror & timor. Sed mox adsuit Angelus, qui timorem adimeret. Vedit Ioseph puerum cælestem natum abundans gaudium. Sed mox tota civitas turbatur. Rex furit & ad necem querit puerum. Sed & hunc mororem alia scepunt lætitia. Apparet stella, adorant magi: sed nec istud diuturnum fuit gaudium, mox iterum formido, iterumque periculum. Herodes mortem machinatur pueru; fugiendum est, & in remotas oras transeundum. Sed & haec suum videt finem tristitia: solutus Angelus, & ab exilio revocat: nec tamen procil est metus, imperante Archelao Herodis filio. Hæc risus & lacrymarum mixtura, locis omnibus invenitur. In celo vinum meracum ponitur; gaudium non mixtum, imperturbatum, purissimum.

§. V. Alia Christi Nascentis imagines & umbras.

D Saltes regis futurorum præciosi, canebat olim: inclinavit celos, & descendit, & caligo sub pedibus eius. Nunc autem non celos Deus, sed Regem cælorum inclinavit Virgo, & reclinavit eum in præsپio. Hunc ipsum Dei delicensum Davidi visum, videns & Sapientia, Cum enim, inquit, quietum silentium contineret omnia, & nos in suo cursu medium iter haberet, omnipotens sermo tuus exiliens de celo à regalibus sedibus, durus debolator in medium extermiæ terræ profiliuit: usque ad celum attiniebat flans in terra. De hoc Numinis delicensus divus Fulgentius, Solus descendit Dominus, inquit, ut multos eleveret; humiliavit se Rex noster, ut suos milites exaltaret. Ecquis est iste Rex? Pauper & dives, humilis & sublimis, qui portatur u[er]o parvulus, adoratur deus; parvulus in praesepio, immensus in celo; u[er]o in pannis, pretiosus in stellis.

Cum Iones vates (de quo supra demonstratum est) Ninive rotam dicendo excitasset ad poenitentiam, Rex ipse Ninives promulgata mortis sententiæ, è Tolo descendit, purpurata & diadema posuit, sine sce-

ptro manus celo attendit, regem omnem exuit; cinctus lacrymas, jejunia sibi toti que Ninive iudicavit. Christus Dei filius audita mortis sententiæ in nos prolatæ, idem, quod rex Ninivitanus fecit. Hoc Bernardus eleganter ac piè prosecutus: *Ludebam ego, non ser. 3. inquit, foris in platea, & in secreto regalis cubiculi super me de Nivore fereretur iudicium mortis. Audiret hoc Unigenitus e[st]us, exit Christus, sub posito diademe, sacer vestitus, afferens cinere caput, nudus pedes, flens & ejulans, quod morte damnatus esset servulus eius intraver illum subi[er]it processentem, supe[re] novitatem, cassam percinctor, & audio. Quid facturus sum? Adiuvare ludam, & deludam lacrymas eius? Planus si insinuare sum & mentis inops, non sequar eam, nec simul cum lugente ligabo. Ecce unde pudor? Dolor & timor unde? Utique quia ex consideratione remedii, periculi mei astimo quantitatem. Nesciobus sanu miseri cideliar, & ecce mittitur Virginis filius, Filius Dei altissimi, & jubens occidi: ut vulneribus meis pretiosis sanguinis sui balsamo medeat[ur]. Agnus de bono quam gravia sunt vulnera, pro quibus necesse est Dominum Christum vulnerari. Si non esset hec ad mortem, & mortem spiraternam, namquam pro eorum remedio Dei Filius moreretur. Nobis jam idem faciendum, quod Ninivitis regem suum & mulieribus.*

Querebatur olim per Isaiam Deus Angster tota die *Isa. 52. 13.* nomen meum blasphematur. Quando igitur Rex cæli de- *v. 5.* scensurus in terram, non nisi atroces voces & impia verba in se præcicerat effundenda, fuos secum è celo musicos aulicos adduxit. Hinc illa in Iobi carmine *Iob. 1. 33.* quæstiones: *Vbi eras, quando ponebam fundamenta terre?* *v. 4. & 7.* *indica mihi, si habes intelligentiam. Cum me laudarent astra matutina, & jubilarent omnes filii Dei. Verè Deus in gramineis incurvabilis fundamenta terre novæ compo- *v. 6.* suit: verè tunc omnes filii Dei, Angeli beatissimi ju- *bilarunt.**

§. VI. Complura alia, que Christi Domini Natalem adumbrarunt.

R Ex Israëlis Achab (quod Regum safti produnt) *Reg. exp. 2. mutavit habitum suum, & ingressus est bellum. Chri- 22. v. 30.* stus Rex Israël mutavit habitum, & præsepi, paleis, stabulo, pannis, fame, siti, lacrymis, extremâ paupertate suam divinitatem texit; pro hastâ & gladio scenum & stipulas, pro ferro thorace pannos, pro scuto ha- buit præsepe. Ita alienis quidem & hostibus ignotus fuerat, notus tamen suis, à quibus Salvator & Domi- nus est appellatus. Imò & regem Israël vel ipsi hostes in cruce pendentes nominarunt. Et quantus Rex iste? Rex Adonibezec jam captivus de leipo dixit: *Sepulta reges ampliatis manum ac pedum summitatibus, colligant a mensa mea ciborum reliquias.* Rex sane potens sit, qui tot generosos regios canes alat sub mensâ sua. Sed quid ille ad istum Regem regum & domi- narium Dominum, licet in cunis positum? qui pariter de scipo. *Mea sunt, inquit, omnes seru silvernum, jumenta in montibus & boves. Cognovi omnia volatilia celi, & 10. & seqq.* pulchritudo agri mecum est. Si es furior, non dicam tibi: meus est enim orbis terra, & plenitudo ejus. Nihilominus Feno jacere pertulit,

Præsepi non abhorruit,
Parvoque lacte pastus est,
Per quem nec ales sfrir.
Opulentissimus est Rex iste, atque potentissimus sed bellum sane cruentum ingressurus.

Romana bellua Nero Imperator, objecturus Nero Christanos canum dentibus lacerandos, eos prius fecerat, & pellibus dedit insuendos, ut tantò avidius cararum pelvis rabies in illos graffaretur: Christus ut invadendi libens dedit sui audaciam faceret hosti, nostra mortalitatis sacerdoti induit.

Samueli Bethlehem ingresso, seniores oppidi in *Reg. 6. 16.* occursum prodierunt, dixeruntque: *Pacificus ne est in 14. & 5.* gressu ihu? *Etsi alii pacifici: ad immolandum Dominum ve- ni, san-*